

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztő g.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1911. FEBRUÁR 1.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 26. SZAM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.—K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50.
Egy óra . . . 1.20
Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K
Kiadóhivatal:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

Kassa város közgyűlése.

(Az új városatyák. — Viták a közgyűlésen. — A gázgyári egyezség. — Cse-rebogár vita. — A tejcsarnok körül. — Utcarendezés.)

Kassa, jan. 31.

Kassa város törvényhatósági bizottsága tegnap délután érdekes gyűlést tartott. Valósággal parlamentáris hangulat uralkodott a teremben, ahol már évek óta fejbőlöntőjánosok, minden különös emociók nélkül, egyhangulag, vita nélkül darálták le a napirendet. A boldog idilli állapot ugy látszik véget ért. Új arcok, új városatyák lepedtek a zöld asztal mellé, friss ambíció, fiatalos erő lobogott az öreg terem szürke falai között s egyes kérdéseknél oly parázs vita éledt fel, hogy élvezet volt a különféle felfogások formáját meghallgatni. Ugy látszik, a suba alatt elintézett bizottság ósdi kis játékának befellegzett. A város fontosabb ügyei a nyilvánosság fóruma előtt nyernek majd elinté- zést és a polgárság érdeklődése és ellenőrzése fogja elbírálni és figyelem- mel kísélni, ki mint vet és arat.

Ez a leghelyesebb városi adminisztráció. Ne legyen a közgyűlés, egyszerűen lélekfőtlen szavazó gép, hanem olyan fórum, ahol különböző felfogású érdekek csapnak össze a legjobban átértzett városi javak szem- meltartásával, ahol minden városatyá- nak legyen szava és véleménye a kér- désekben, s nem pedig csak szava- zata a vegső döntés kifejezésében. Láttuk, hogy bontották részekre az egyes felmerült kérdéseket s láttuk, hogy a közgyűlés mily értékes ele- mekkel gyarapodott, akik okosan és lelkesen s bátran adtak kifejezést meg- győződésüknek.

A közgyűlés tárgyalási rendje ta- lán hosszadalmasabb, több időt fel- emésztő lesz, de ennek csak örülni lehet, hogy a város kormányzására hivatott testület a nyilvánosság színe elé terjeszti nemes hivatását és nem sürgeti a napirend menetét, mintha az ott való munkálkodás terhes volna. Igenis, nagy kedvünk tellett a ma lefolyt vitában, az eszmei harc min- dég szép látvány és eredménye rend- szerint a közre hasznos. Sok a tenni való ebben a toldott-foldott városban, ahol minden ötletszerűleg történt. A fejlődés biztos kialakulása követeli, hogy legyenek férfiak a közgyűlésben, akik bátorsággal és hozzáértéssel le-

rakják ennek a városnak szilárd alap- jait. A fiatal generáció előrenyomu- lása, egy új kornak hajnalát jelenti a kifüstölt bagolyvárak helyén.

A közgyűlés.

Pontban fél öt órakor — a még üres terembe — bevonult az ellenzék, mely a Lőcsei-házban gyülekezett és csoportosan vonult be a közgyűlési terembe. A közgyű- lés szokott arculata mintha megváltozott volna. Az özsze és tar koponyák mintha eltűnének volna és fiatal, hozontos hajju, villámzó szemű, energikus koponyák foglal- ták el a régi helyeket. A jártas és beava- tott bizottsági tagok, akik már itt évek óta otthonosak, a polgármesteri szobában cse- vegtek, mikor Sziklay Ede főispán megér- kezett, tömegesen meglepték a termet. Ed- dig csak a baloldalon volt élet, de egyszerre a közep részen és jobb oldalon is megné- pesedtek a zöld asztalok és az elnöki fő- ispán a pódiumra lépett. Megrázta a cse- ngőt, mire a székcsoörgés, csoszogás, diskur- zus elcsendesült s Sziklay Ede főispán meleg, üdvözlő hangja szólt a jelenlevők- höz és azokhoz, akik először jöttek e terembe.

— Remélem, hogy egész hivatásukat buzgón és lelkiismeretesen a város ügyeinek fogják szentelni. Ez volt a főispán elnöki szavának utolsó mondata.

Majd Éder Ödön polgármester jelentett be bizonyos napirendi változásokat és erre sor került a polgármesteri

havi jelentésre,

melyet Kriebel Edgár dr. gyorsvonal sebes- séggel olvasott fel. Schvigut Ferenc halálo- zásáról, aki mint erdészeti tisztviselő, 42 évet töltött a város szolgálatában, melegen megemlékezett a polgármester és emlékének a jegyzőkönyvben való megörökítését java- solta. A népszámlálás adatait közölte, mint azt lapunk tegnapi számában olvashattuk. Megjegyezte a polgármester, hogy a váro- sokba való csődülés apadásának okait a la- kásdrágaságban, másrészt a megélhetés és kereseti források aránytalanságában látja. — A kassa-bélaai és kassa-hámori városi ingat- lannak bérbeadásáról adott jelentést, majd arról szólt, hogy Rössler Elemér és az er- dészek és a hivatal alkalmazottainak feleb- bezéseit a közigazgatási bíróság elutasította és a panaszoknak helyt nem adott.

A havi jelentést a közgyűlés elfogadta és Schvigut Ferenc erdőtiszt emlékéét jegy- zőkönyvben megörökíteni elrendelte.

Egy pohár vízben is vihart lehet csi- nálni s a látszólag jelentéktelen pontnak látszó

gázgyári egyezség

széles körű vitát provokált.

Sichermann Bernát dr. városi titkári fő- ügyész ismertette kimerítően a gázgyár és a város között felmerült pereket. A gázgyár miután a Hernád-malomárókba a városi csa- tornázásból négy vészöntőt bevezettek, ami az iszapolást fokozta, követelte, hogy a vá- ros egynegyedrészen viselje a malom tiszt- titásának költségeit. A város a hozzájárulást megtagadta, amiből pör lett. A gázgyár az 1908. évi tisztítási munkálatokból 1250 ko-

ronát, az 1910. évi meder tisztításából 518 koronát követelt. A város a kétséges pertől el akart állani és egyezséget ajánlott, mel- lyet a gázgyár a következő feltételek mellett hajlandó elfogadni: Beszünteti a pört és fizeti a költségeket, ha a város 1250 koronát fizet a már megtörtént medertisztításért és a jövőben természetben vállalja a ma- lomárók egy részének, a Klobusitzky-uttól a gátig terjedő medernek tisztítását, míg a gázgyár a további medervonalat tisztítja a maga költségén. A városra ez a megoldás előnyös, mert a medernek az a része, ahol a város tartozik tisztító munkát eszközölni, érté- kes kavicsot és homokot szolgáltat, ami épít- kezeseknél, utcarendezésnél a munkadíjakat visszatéríti a városnak. Kéri az egyezség el- fogadását.

Kozák János azonban, annak a kiköté- sét javasolta, hogy tekintettel a fürdőzőkre, a medret ne a nyári időben tisztítsák, ha- nem egy meghatározott más időben.

Sichermann Bernát dr. felvilágosította, hogy ez a kérdés tárgyalás anyaga nem le- het. Nem lehet új kikötéseket a fennálló szerződésbe beiktatni. Márlegeljük az egyez- séget, mert a város vízjogának bérlelje, a gáz- gyár jogosult bármikor a vizet lecsapolni.

Halmi Béla dr. a gázgyári szerződés- sel igazolja, hogy a bármikor kifejezés az illetékes szakaszban nem foglaltatik, hanem csak áll benne, hogy joga van a meder tiszt- tántartására a vizet lecsapolni. A város a rendőrséget felhatalmazhatja, hogy mikor le- het rendőri szempontból a medret tisztítani, hogy a víz nyári lecsapolásával a fürdőzők kárt ne szenvedjenek.

Éder Ödön polgármester kijelenti, hogy a társaságnak joga a vizet bármikor lecsa- polni. Ebben a tekintetben a rendőrség be- avatkozását nem lehet keresztülvinni. De ő bizik az életben, hogy a gázgyár méltányos a közönség érdekeivel szemben s olyan időt választ, amikor a vízállás alacsony és a für- dést nem zavarja.

Sziklay Ede főispán a felszólalásokat summázva megállapítja, hogy itt másról, mint az egyezség fölötti döntésről, nem lehet szó. Felteszi a szavazást s a többség az egyezséget elfogadta s annak megkötésével a tanácsot megbizta.

Az adófelszólamlalási

bizottságba a közgyűlés Beller Károly bi- zottsági tagot és Adriányi Béla kassai pol- gárt küldte ki.

Vukovics Károly dr.

árv. ünnökügyében kedvezően döntött, ameny- nyiben magasabb fizetési osztályba helyezte.

A Géza-utcai

telekrendezés ügyében Szenkó Jánosné és társai által ajánlott cserét a város elfogadta. Az ügy előadója Varga Kálmán tanácsos volt, aki az aktákat részletes, számszerű telekkivonatokkal ismertette.

A főispán erre

az akták felolvasását

mellőzni kérte, e helyett az ügyek tömör beállítását látja jónak az előadók részéről. Az aktákat csak akkor kell felolvasni, ha azt a közgyűlés kívánja.

Ezt a napirendi intézkedést a közgyűlés helyeslőleg elfogadja.

A vízmérő órák

ellenőrzésére és vizsgálatára 2000 korona költséggel egy irodahelyiség rendezendő be a raktári helyiségben. Ezt az összeget 20 évi amortizációs kölcsönnel fedezik, melynek törlesztési részlete a vizsgálati díjakból befolyik.

Benedek László

városi tanácsos, a fogyasztási hivatal főnöke gyógykezelésére 3 havi szabadságot és ugyanannyi fizetési előleget kapott.

Bayern Béni telkei.

Kriebel Edgár dr. felolvasta az állandó választmányi javaslatát, mely visszautasítja *Bayern* Béni kassai lakos ajánlatát, aki a kórház építésére 40—50000 négyszögölnyi telket, önként 4 korona áron ajánlott fel.

Littmann Arnold felszólalását azzal kezdi, hogy a főjegyző téved, mert a telkek nem dombos oldalon fekszenek, ahol az építkezés nehézségekre ütközik, hanem a síkon, kiterjedve a jelzálogbanki telkekig. Ez a telek mindenestre figyelembe jöhet, mert a déli részen levő telkek, a város természetes fejlődését a kórházépítéssel elzárják, azonkívül meg a déli részen a telkek sokkalta drágábbak, mert egy négyszögölért 10—12 koronát kérnek. Azt az ajánlatot, mely 4 koronáért ajánl megfelelő telket, nem kell visszautasítani, mert az is jó, hogy a déli telkek árleszállítását ezáltal eszközölhetjük.

Eder Ödön polgármester avval indokolja a visszautasítást, mert a telek nehezen megközelíthető, kiesik a forgalomból, majdnem a Rozália alatt fekszik, ahol a csatornázás, vízvezeték és rendezés rengeteg kiadást igényelne. Bayern Béni egy koronáért vette a telket, az nem is olcsó üzlet, de ettől eltekintve, a miniszteri biztosok az akasztófa körüli telkek mellett döntöttek. Nem olyan drágák a telkek, mint beszéltek, mert neki már készben van egy 90 ezer négyszögölnyi területre egy 8 koronás ajánlat.

Kriebel Edgár dr. szerint, a Bayern-féle telek 50,000 négyszögöl, míg a kórház céljaira 90,000 ezer négyszögöllet kell biztosítani. Ez a terület a jelzálogbanki telkekkel határos, itt a terjeszkedés keresztül nem vihető.

Rupp Viktor ismeri a telkeket. Az érintkezésre alkalmasak, nem dombos helyen vannak. A multikori közgyűlésen még nem döntöttek el, hogy melyik részen vásárolnak.

Eder Ödön közbe szól: . . . Már el is határozták!

Rupp Viktor: Hát akkor kár róla többet beszélni! — És leült.

A közgyűlés Bayern Béni ajánlatát nem fogadta el.

A cserebogár.

Amikor *Kossuth* Lajos tanácsos a cserebogár vitás ügyét ismertette s ahhoz a részhez érkezett, hogy a hatóság által eszközölt irtás 10.000 koronába kerül, mindenfelől gunyos, tiltakozó sugás támadt:

- Majd a cserebogarakért fizetünk!
- Nem dobjuk ki a pénzt.
- Éljen a cserebogár! Nem irtjuk ki.
- Bogarászik a város!
- Drága mulatság . . . és több ilyen hasonló sok. Már felni lehetett, hogy bajba jut az ügy, mert

Szaberey Béla dr. szólásra emelkedett, hogy ez a kérdés általános érdekű, ezt nem lehet helyi megoldással elintézni. Vegyék le a napirendről, cserebogarak irtására nincs pénzünk.

Sziklay Ede főispán látva az ügy felletti tájékoztatásomat, mint gazdálkodó ember érdekes felvilágosítást szolgáltatott erről az ügyről. Országos csapás a cserebogár. Ez idén lesz a periódusa, amikor óriási rajokban lepi a földet. Erdők pusztulnak el a rag-

csálás által, fűvek, fiatal termények, vetemények pusztulnak el és a cserebogarak petéiből keletkeznek a pajor-nevű álcák a gumós növények legnagyobb csapása. A földben mindent elpusztít a pajor s ez az egész országnak védekeznie kell. Abauj-Tornából indult ki az üdvös mozgalm, hogy a cserebogarak irtását hatósági költségen kell eszközölni és irtó emberek bizonyos díjat kapnak. Ez az irtás a megyében alig 60.000 koronába kerül, amit a földarányában 10 százalékos pótdobban fognak beszédni. Erre nézve a vármegye szabályrendeletet alkotott. Már most a megye azért kereste meg Kassát, hogy hasonló szabályrendeletet hozzon, mert Kassa mint külön törvényhatóság belesik a rajonba, már pedig ha itt hasonlóan nem irtják a cserebogarakat, a megye hiábavaló költségeket csinált.

Meg kell jegyezni, a határos megyéket is ilyen intézkedésre kérte fel. Ez a kiadás a gazdáknak megéri a pénzt, mert rengeteg vagyon pusztul el a cserebogár rajzás alkalmával. Kassa ingatlan tulajdonosainak is éppen ez az érdeke, hogy megmeneküljenek az ártalmas bogaraktól. Igazságos dolog, hogy a város, a megyéhez hasonlóan, földadó arányában hajtsa be a költségeket. Ha ezt a közgyűlés ellenezné, megoshatik, hogy törvényszerint a kormány elrendeli a hatósági cserebogár-irtást s ezt a város köteles elővégezni. Csakhogy ez esetben ez a kiadás a városi pénztárt fogja terhelni, vagyis olyan háziurak és községadót fizetők is részeseülnek a terhen, akiknek földjük nincs, akik a cserebogarakkal nem törődnek. Nem akar prejudikálni a közgyűlésnek, de ha a szabályrendelet meg nem csinálják, neki kötelelessége lesz, hogy a város a maga költségén a cserebogár irtást végeztessen, amire nézve a törvény a kormánynak jogot ad. Ez a kérdés lényege.

Sichermann Bernát dr. szerint is meg van arra a hatalom, hogy a törvényt végrehajtsák és a költség a város pénztárából fog kifizetett, akkor ez felosztandó és az egész adózó polgárság viseli, azok is, akiknek nincsen földjük. A földadó alapján kivetett pótdob másképp fest. A 10%, amit a földbirtokosok fizetnek, igazságos, mert javukat szolgálja és nem terheii a házipénztárt. A szabályrendelet megalkotását javasolja.

Blanár Béla dr. ajánlja, hogy a városi tanács ezt a kérdést vegye le a napirendről és kész szabályrendelettel lépjen elő a februári havi közgyűlésen.

Ezt a javaslatot a közgyűlés elfogadja.

A tejszarnok.

Kossuth Lajos városi tanácsos kifejti, hogy a város már eddig milliókat fektetett be intézményekbe, de hogy ezt a működését betetőzze, szükségesnek tartja egy városi tejszarnok felállítását. Hivatkozik a tejhamisítók garázdálkodására, a gyermekhalandóságra, melyet csak egészséges tiszta tejjel lehet megakadályozni. Kéri a közgyűlést, hogy a tejszarnok létesítését elvben mondja ki és a berendezést, a felszerelést a tejszerzés módját a tanács készítse elő és erről tegyen a közgyűlésnek javaslatot.

Kozák János véleménye szerint a városi tejszarnok nem kecségető üzlet.

— Nem üzletet akarunk csinálni! — közbekiáltás.

Kozák: Üldözzék a hamisítókat, akkor lesz jó tej, vizsgálják a tejkereskedőket, akkor tartózkodni fognak a tej vizezésétől.

Blanár Béla dr. a városi tejszarnok védelmére kel. A város tartozik a közönség egészségügyét is istápolni. Szociális kötelelessége, hogy a legfontosabb táplálék tisztán, egészségesen kerüljön a fogyasztók közé. Ezt a szociális köteleltséget a városnak meg kell valósítani, még áldozatok árán is. A kérdés még csak tervezet alakjában jelenik meg a közgyűlés elé, annak elbírálása későbbi feladat, amikor már a részleteket, a költségvetési adatokat ismerjük. En block, mint fölösleges intézményt, a tejszarnokot elutasítani nem lehet.

Eder Ödön polgármester ószintén be-

vallja, hogy sokáig fázott a terv kivitelétől. Számolt a város erős megterhelhetőségével De később kénytelen volt annak a szociális áramlatnak meghajolni, mely szerint a társadalmi evolúció oda tendál, hogy szociális uton a szervezkedést a város vezesse és a közre hasznos műveket alkotson. Kassa város összes közszükségeit kielégíteni csak szűkszerűen lehet. De mint elsőrangú közszükséglet jelöltek a városi tejszarnok, mely egészséges, tisztán kezelt tejet szolgáltat a közönségnek, megszünteti a hamisításokat. Arra kéri a közgyűlést, hogy bizza meg a tanácsot a tervezet előkészítésére.

Varga Kálmán dr. felszólalásában elismeri, a polgármesternek nagy érdemei vannak a vízvezeték, a csatornázás, a közutak rendezése körül. Örömmel látja, hogy most átértézte az egészségügyünkre olyan fontos ügyet, a városi tejszarnok létesítését és azt felkarolta. Ideje volt már hatósági intézkedést tenni. A leglelkettelebb hamisítók kezébe van kiszolgáltatva a legfontosabb élelmi szerünk, a tej. Tapasztalatokból beszél, hogy vizezik a tejet, ami valóságos mérég. A tej árát felverik, a tejtermékek megfizethetetlenül drágák. Agrár ország vagyunk és tescheni theavaját fogyasztunk. Ez anomália. Ha a város közvetlenül a termelőtől szerzi be a tejet, sokkalta megbízhatóbb, tisztábban jut a közönség a táplálékhoz. Csöbörből-vödörbe nem lehet minden tejterméket megvizsgálni, de ha a város szabályrendeletet hoz, hogy akit egyszer tejhamisításon értek, az csak úgy szállíthat tejet Kassára, ha a város vegyészé jónak találta, ezzel a tejhamisítókat megszünteti. A városi tejszarnok létesítését kívánja.

Deák Gyula igen helyesnek tartja, hogy a város szociális intézmények létesítésére törekszik. Jó gondolatnak tartja a városi tejszarnokot is. De hát másutt is szerzett tapasztalatai alapján is, aggodalmi vannak, hogy a közintézmények nem mindig lukratívek. Nincs senki, aki ebben a teremben át ne látná a felmerült eszme jelentőségét, ő se akar nyitott ajtót döngetni. De mielőtt a város a kérdés elvi elintézésébe belemerne, helyesebbnek tartaná, ha előbb arról adna tiszta képet a tanács, mennyibe kerül a tejszarnok fentartása. 50—60,000 koronával — számítása szerint — föl nem tartható, legalább 400—500,000 koronára teszi a berendezést, az üzemet. Mielőtt a közgyűlés ebben elvi határozatot mondana, lássuk az adatokat, a költségvetést, mert csak így lehet helyesen itélni.

Eder Ödön néhány szóval helyreigazítja a felszólalást. A tanács nem végezhet hiábavaló munkát. Ha a közgyűlés nem sympatiroz az ügygel, haszontalan időpazarlás volna a terv kidolgozásával foglalkozni. Azért szükséges, hogy a közgyűlés elvben elfogadja a városi tejszarnokot. Ha csak a legtávolabbról is látja, hogy a városra terhes a terv kivitele, akkor lemond annak létesítéséről.

A közgyűlés elvben elfogadta a városi tejszarnok létesítését és a költségvetés s a tervek elkészítésével megbizta a városi tanácsot.

Majorsági zsellérek.

A városnak majorsági zsellér ingatlanai vannak Garadnán. A zsellérek meg akarják váltani az ingatlan tulajdonjogát és e célból pórt indítottak. A perállásokról dr. *Halmi* Félix tb. városi alügyész jelentést terjesztett a közgyűlés elé, amelyben a garadnai zsellérek ajánlatát, egyenkint 100 korona megváltási és egyezségi áron, elfogadásra javasolja.

Több felszólalás történt a kérdésben. *Sichermann* Bernát dr. ismertette, hogy a 48-iki törvény után a jobbágyok felszabadítása után fennmaradt a majorsági zsellérség, mely egy kis telken élvezett házacska használatáért, bizonyos számú munkanapot tartozott a földbirtokosnak ledolgozni. A garadnai majorsági zsellérek 18 napi munkára voltak kötelezve. Ezeket az ingatlanokat az utódok örökölték, valamint a fajzás és legeltetés jogát is, de a munkát

már nem szolgáltatják. Most ezeket az ingatlanokat megakarják váltani, oly módon, hogy egyenként 100 korona áron megváltási díjat fizetnek és a ház s a telek az ő tulajdonukba megy s a munkavégzéstől föl vannak szabadítva. Méltányosságból ezt az ajánlatot elfogadni kérl.

Blanár Béla dr. kiszámítása szerint 200 koronában is igen nagy méltányosságot lát, a majorsági zsellérek megváltásában.

Halmi Béla dr. más számítási alapon konstatálja, hogy 100 koronára egyezkedjék meg a város, ami 26 majorsági zsellérről összesen 2600 koronát tesz ki.

Hercz Ignác dr. még többre becsüli a zsellérek által élvezett szolgáltatást s Blanár indítványa mellett van.

Sziklay Ede főispán vet véget a vitának. Miről van szó! Apró kis viskókról, ami az ösöktől maradt reájuk s azt hitték már, hogy az ő tulajdonuk. Ezeket a kis, földhöz ragadt embereket nem emberséges dolog kiaknázni. 40—50 öles telkekről van szó, amit már sok generáción át élveznek. Ez nem igazságos, hogy a 100 koronás egyezséget felemljük.

A közgyűlés erre a főispán álláspontjára helyezkedett és az egyezséget megerősítette.

Felekezetek segélye.

A gör. kath. egyház kérvényt adott be, felekezeti segély emelése végett. Körmendy-Ékes Lajos dr. városi tanácsos referálta a dolgot, és az a véleménye, hogy ezt a kérdést most megbolygatni nem lehet.

Csoma Miklós adatokkal igazolta, hogy ez a felosztás igazságtalan, amibe nem nyugodhatnak meg a gör. katolikusok.

Körmendy-Ékes Lajos dr. bővebben indokolta a javaslatot. A kérdés századokra visszanyúló menetjét ismertette és arra vonatkozó közgyűlési határozatot. A város mai álláspontja mellett a kérelmet csak elutasítani lehet.

Ugyis határozott a közgyűlés.

Rendezik az utcákat.

Göndör Gábor ismertette az utcarendezési terveket. Előterjesztést tesz ebben az irányban. Az összes munkálatok 402 280 koronába kerülnek. Ezt az összeget 30 évre venné fel a város 6 6 százalékos amortizációval, tehát az egy évre eső utcarendezési költség 35360 korona. Nagy összeg, de feltétlenül szükség van rá. Aki az ellenkezőjét tartja, az ámitja önmagát.

A közgyűlés megszavazta a kért összeget.

Iparművészeti kiállítás.

Több jelentéktelen ügy elintézése és tudomásul vétele után a Kassán rendezendő iparművészeti kiállítás céljaira egyhangulag megszavaztak ezer koronát.

A Mártonffy-ösztöndíjhoz 200 koronával járult hozzá a közgyűlés.

Hivatalos lap.

A tanács azzal a javaslattal állott a közgyűlés elé, hogy adjon felhatalmazást egy hivatalos lap kiadására. Ez a terv sok ellenzéssel találkozott.

A szavazás két szótöbbséggel a hivatalos lap mellett döntött.

Házadómentesség.

Kressz János bizottsági tag egy helyes indítványával végződött a gyűlés.

Közismert tény, hogy Kassán a jobb és modern lakásokban még igen érezhető hiány van, továbbá, hogy városunkban a házépítési kedv és hajlam az utóbbi években érezhető módon megcsappant, azért tisztelettel indítványozom, méltóztassék a t. közgyűlésnek a magas kormányhoz felterjesztéssel élni, hogy a város belterületén, ahol a költséges utcarendezések végre lettek hajtva, ahol a csatorna, világítás és vízvezeték már be van vezetve, hogy azon területeken építendő új házakra a törvényszabta 18 évi adóengedélyt a kormány megadja, azonkívül adjon Kassa városa is évekre szóló városi pótdadó alól való felmentést, hogy így városunkban az építési kedvet fo-

kozzuk, ez által az építkezési ipart és kereskedelmet városunkban fellendítsük.

Bár későre járt az idő, vita keletkezett. Az adómentesség meghosszabbítását helyeselték, de már a városi pótdadó mentesség dolgában aggályok merültek fel.

A vitának a főispán vetett véget, azzal, hogy az indítványnak első részét elfogadják, a többi résznek megvitatását pedig fentartja a közgyűlés.

A közgyűlés véget ért. Hitelesítés február 3-án és arra a főispán Beller Károly, dr. Halmi Béla, Korányi Károly, dr. Littmann Arnold és dr. Vargha Kálmán bizt. tagokat küldte ki.

HIREK.

— Brudl Fülöp temetése. Holnap délután két óra után temették Brudl Fülöp, a hirtelen elhunyt kassai albirót. Brudl szívbajos volt s hivatalában érte a rosszullét. Mire hazaszállították, rövid időn belül meghalt. Édesanyja, egyetlen gyermekét siratja az elhunytban.

— Az evangélikus egyház közgyűlése. A kassai ág. hitv. evang. l. egyházközség február hó 5 én d. e. 11 órakor az iskola tanácstermében közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés Zelenka Pál tiszakerületi püspök elhunytáról s temetéséről. 2. Jelentés a püspök emlékére tartott gyászistenitiszteletéről. 3. Hitelesítése az 1910. évi nov. 27-én tartott egyházi közgyűlés jegyzőkönyvének. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése az egyházi és iskolai 1910. évi számadások és pénztárak felülvizsgálásáról. 5. Köszönetnyilvánítás Halykó Mihály gyámint. gond. s Hirth Malvin a templomi csillár adományozásáért; özv. Csicsovszky Károlyné az ajándékozott oltári ezüstgyertyatartókért és terítőkért. 6. A hegyaljai egyházmegye tisztújítása alkalmából szavazás esperességi felügy. és főesp. választása céljából. 7. A püspöki szék betöltésére elrendelt szavazás megejtése. 8. Özv. Schmidt Lajosné adományának bejelentése. 9. Az abaujszántói evang. egyházközség kérvénye, illetve köszönetirata templomuk régi csillára tárgyában. 10. Folyó ügyek, kérdések s adományok. A püspöki szék betöltésére valószínűleg Geduly Henrik nyíregyházi lelkész ajánlják.

— Pezsgő csarnok. A vendéglősök és kávéosk február hó 16-iki bálján, az étteremben gyönyörű pezsgőcsarnokot állítanak fel. A királyi ital gyönyörű tűzét, úgy élvezheti a közönség a mulatság nagy örömeiben.

— Az Uaránjából. Szerdán este 8 órakor és csütörtökön négy sorozatos előadás keretében rendkívül érdekesítő műsor kerül bemutatásra, amelyek alatt katonahangverseny lesz. A legkiemelkedőbb szencslo számba menő számok A sárga ördög, detektív történet a sanfranciscói kínai elővárosban, művésziesen színezve: Daniel Rochet, Távol a szemnek, távol a szívnek c. vigjátéka, hasonlóképen színezett. Az eleven újság legújabb kiadása is bemutatásra kerül s még más számok is tartkiják s izlősen összeállított műsort.

Színház.

— A szent liget ma esti premierje iránt igen nagy az érdeklődés. A jegyek nagyrésze elfogyott s már a holnapi előadásra is nagy az előjegyzés. Fleurs és Caillavet kitűnő vigjátéka, azt hisszük tartós sikert hoz a színhásnak. A főszereplők: Virányi, Majthényi, Harsányi Margit, Hevessy Guszt, Ujvári a legjobbat nyújtják.

KASSAI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1911. évi január hó 31-én

A SZENT LIGET.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Margerie Paul	Virányi Sándor
Francine, a felesége	Harsányi Margit
Chammorel	Majthényi L.
Adrienne, a felesége	Hevessy Guszt.
Zukuiskine gróf	Ujváry Lajos
Tes Targettes	Bárony Aladár
Benjamin	Serfőzy György

Műsor:

Szerdán, Szent liget.
Csütörtökön d. u., Muzsikusaány.
este, Karenin Anna.
Pénteken, Dolovai nábob leánya. Színmű.
Szombaton, Sulamith. Zsidó daljáték.
Vasárnap, d. u. Kis lord.
este Cigányszerzem.

TÁVIRAT — TELEFON.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 31.

A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököt.

A bizottsági jelentések után, napirend előtt Pál Altréd szólal fel s jelentkezik azon politikai felhívásra, hogy használt-e Sümegi Vilmos képviselővel szemben inparlamentáris kifejezést. Pál Altréd beismeri, hogy sértő kifejezést használt Sümegivel szemben és ezért ünnepélyesen megköveti a Ház előtt.

Azután áttért a Ház az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Jatzkó Pál nem tartja magát szaktekintélynek, de azért szükségesnek tartja, hogy hozzászóljon a bankvitához. Nem fogadja el a javaslatot!

Schuller Adolf szász nemzetiségű munkapárti képviselő gazdasági szempontból foglalkozik a bankjavaslattal.

Az ülés végén valószínűleg Justh Gyula is fel fog szólalni.

Képviselőválasztás Nyitrán.

Nyitra, jan. 31.

A nyitrai kerületben ma ejtették meg a képviselőválasztást. A polgárság egyhangulag Dióssi Imre földbirtokost választotta a nyitrai kerület képviselőjévé, munkapárti programmal.

Görgey Arthur állapota javul.

Budapest, jan. 31.

Görgey Arthur állapotában lényeges javulás állott be. Az éjszakát zavartalanul aludta át. Reggel vidám kedéllyel ébredt.

Véres vasuti szerencsétlenség. Hat halott.

Isaszeg, jan. 31.

Nagy vasuti szerencsétlenség történt az isaszegi állomáson ma hajnalban. A pályatestem hat pályamunkás egy tehervonat előtt tértek ki és a sötétben nem vették észre, hogy azon a vágányon, amelyre a tehervonat elől kitértek, Fűzesabony felől épp akkor robogott a gyorsvonat. A munkásoknak nem maradt idejük a menekülésre és mind a hat munkást halálra gázolta a vonat.

Tomasich horvát bán Budapestén.

Budapest, jan. 31.

Tomasich horvát bán több horvát képviselő kíséretében Budapestre érkezett. A bán délelőtt megjelent a Házban, ahol Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökkel tárgyalt.

A legtöbb kiállításon legelső
díjjal kitüntetett és első orvos-
tanárok által ajánlott, kitűnő
minőségű

Esterházy cognac
mindenütt kapható!

Az Esterházy cognac
a közönség kedvenc itala!

Esterházy cognacgyár
Központi irodája:
Budapest V. Csáky-u. 14.
Telefon 31-49. Telefon 31-49.

Legelőnyösebb tőkebefektetés a

Kassai Hitelbank

5⁰/₀-os jelzálogos betétje.

78 K 36 f. egyszeri letfiz. ellenében 5 év múlva	
61 „ 40 „ „ „ „ 10 „ „	
48 „ 11 „ „ „ „ 15 „ „	
37 „ 69 „ „ „ „ 20 „ „	

100 koronát kap.

Bővebb felvilágosítással szolgál
a Kassai Hitelbank fő-u. 30.

Építési és háztelkek eladása.

A gőzfürdő mellett fekvő
Gróf Andrássy-féle kert a
városi közgyűlés engedélyével
parcellázás alá kerül.

Ez a telek, három széles, új
utcával elválasztva, több épít-
ési és háztelkekre oszlik fel
s parcellánként eladó. A fel-
parcellázott telek, amely épít-
kezésre igen alkalmas, a
központoz közel, a város
belsejében fekszik.

Az építési telkek olcsó árai-
ról és egyéb előnyös felté-
telekről részletes felvilágosi-
tást nyújt

dr. Halmi Béla és dr. Halmi Felix
ügyvédek társirodája.
Kassa Fő-utca 25. 1. em.

Felsőmagyarországi központi takarékpénztár részv.-társ.

Fő-utca 21. szám alatt.

Betéteket takarékkönyvecskére vagy folyószámlára
legelőnyösebb feltételek mellett gyűmölcsöztet

Leszámitol váltókat, kölcsönt nyújt betáblázásra
vagy folyószámla alakjában — — —

Vesz- és elad értékpapírokat, sorsjegyeket, külföldi pén-
zeket, átutalásokat közvetít Amerikába
és bármely külföldi piacra — — —

Előlegek (lombard) értékpapírokra.

Foglalkozik a hankszakmába vágó összes üzletágakkal.

Zörlesztéses (annuitásos) jelzálogos kölcsönök nyuj-
tása legelőnyösebb feltételek mellett.

A Kassai Jelzálogbank részvénytársaság.

Fő-utca 4. szám. Fő-utca 4. szám.

Elfogad betéteket takarékkönyvecskére vagy folyószámlára
legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad értékpapírokat, arany és ezüst penznemeket,
idegen bankjegyeket. — Átutalásokat bármely
külföldi piacra is közvetít.

Tűz- és betörésmentes safe deposit.

Osztálysorsjegyek.

Sorsjegyek részletfizetésre.

Sorsjegycsoportok alakítása.

Minden egyéb bankügylet gyors és előnyös lebonyolítása.

BAUERNEBL ES FIA, KASSA

SÖRFOZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTET BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különböző árjegyzékkel kívánatra
a söröződe készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag a söröződe söre méretik ki.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **FELELŐS SZERKESZTŐ: MURÁNYI JÓZSEF**

Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.)
Telefonszám: 21.

Helyben:		Előfizetési árak:		Vidéken:	
Egész évre	16 korona	Egy évre	8 korona	20 korona	
Fél évre	8 "	Fél évre	4 "	10 "	
Negyed évre	4 "	Negyed évre	2 "	5 "	
		Egyes szám	4 fillér.		

A király.

A király Budapestre érkezett hűséges magyar alattvalói közzé s ezuttal valószínűleg több hetet fog részint a várpalotában, részint künn a gödöllői várkastélyban eltölteni.

Hódolattal üdvözli az egész magyar nemzet a felséges urat. Országos öröm, hogy ismét körünkben tisztelhetjük negyedév alatt immár másodszor s ezuttal is atyai érzülete indította hozzá, jöttével pedig megnyugtatót mindannyiunkat egészségi állapota iránt.

Örömről annál teljesebb, mert a király útja ő felsége legszemélyesebb, legszembetűnőbb elhatározásából történik. Még a télen tervezte ezt, mikor utolszor Budapesten volt és a hazai klíma alatt, a nemzet körében jól érezte magát. Akkor fejezte ki szándékát, hogy mihelyt erősen kitavasodik és ideje engedni fogja, hosszabb tartózkodásra visszajön. Nem államügyek, közéleti gondok vagy politikai célok vezérelték benne, hanem szíve vonzódása, Magyarország iránt való szeretete s azok a benső kapcsolatok, melyek a nemzet atyját magyar alattvalóihoz fűzik.

Szándékához a felséges ur akkor is ragaszkodott, mikor egy könnyű meghülés miatt orvosai a legnagyobb kiméletet javasolták neki. A budapesti ut e miatt rövid halasztást szenvedett ugyan, de a király tegnapi megérkezése a legjobb bizonyíték lesz, hogy az aggodalmak immár teljesen fárgytalanok.

A levegőváltás kétségkívül jót fog tenni a felséges urnak, főleg e szelid

évszakban, a szép május havában, mely a mi klímánk alatt enyhe, megbízható szokott lenni s az idén a legjobbat igéri. A budavári tiszta atmoszféra s a gödöllői erdős hegyek ózonia remélhetőleg jótékonyan hatnak őfelségére s testileg, lelkileg egyaránt megüditik.

Sok kellemes májusi emlék remiszenciája fog királyunk lelkében felújulni korábbi évtizedekből, mikor most a várpalota kertjeit és Gödöllő parkját járja. Esztendőök hosszú során át ezt az évadot a királyi udvar többnyire köztünk töltötte el. Az uralkodó legifjabb leánya: Mária Valéria főhercegnő Gödöllőn május havában született. Egy másik május hó fűzte össze ugyanott később Gizella főhercegnő és Lipót bajor herceg frigyét. A dinasztia benső élete így szövődött össze közösségben a nemzet közéletével akkor.

Aztán felhők vonultak el a viszony fölött, válságba borult a közélet s megszagatta azt a bensőséges kapcsolatot, melyről Budavár és Gödöllő remiszenciái annyi szépet beszélnek. De a felhőjárás ime elmúlt, már a politika égboltja kiderült, a magyar közéletben újra tavasz van, május évadja. Ezt jelenti s pecsételi meg a király megérkezése, hosszabb tartózkodása magyar székvárosában s a gödöllői kastélyban.

Berger nagy kávéház
Fagylalt a la Gerbaud.
Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

Tavaszi ujszerű angol double kelmék
Nyári costum és ruha imprimé selymek
Grenadin, delain, ruhavászon és finom mosóárúk
Női fehéreneműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

A képviselőház ülése.

(Fővárosi tudósítónk jelentése.)

Budapest, máj. 4.

Kabos Ferenc alelnök nyitotta meg az ülést.

Folytatták a földmívelési tárca vitáját.

Pirkner János munkapárti dícséri a földmívelési kormányt és a tételt elfogadja.

Papp Elek Justh-párti a tételt nem fogadja el és a hitbizományok fentartása ellen foglal állást.

Beck Lajos Justh-párti kritizálja a mezőgazdasági politikát. A tételt nem fogadja el.

Ezután gróf Széchenyi Emil összeférhetetlenségi ügyében kisorsolták a zsűrit, amely rögtön össze is ült határozathozatalra.

A miniszter - Kassához

Válasz a vasuti kérdésben.

Elutasított kérelmek.

Kassa város a múlt év november havában a menetrendi kérdések ügyében memorandumot terjesztett fel a kereskedelmi miniszterhez. A memorandumban felsorolt kívánásokra vonatkozólag most érkezett le a kereskedelmi miniszter leirata, melynek reánk vonatkozó részeit itt közöljük:

A memorandum ama kérelmét illetőleg, hogy Budapest és Kassa között egy újabb nappali összeköttetés létesíthető, a miniszterium megjegyzi, hogy Kassa város közönségének a budapesti viszonylatban 11 személy és 4 gyorsvonat áll rendelkezésre, mely vonatokat egy a közlekedési idő, mint a menetsebesség szempontjaiból adott viszonyok között a legmesszebbmenő igényeket kielégítőnek tekinti.

A kassai kamarának azon állítása, hogy a kassai utazó közönségnek nincs alkalmas összeköttetése Budapesttel, nem egészen helyt álló, mert a Kassáról éjjel 1

óra 10 perckor induló 1505. sz. vonat igénybe vétele mellett, budapesti 6 órai időzés után az 1504. számú gyorsvonattal még aznap este 6 óra 56 perckor Kassára vissza lehet térni.

Ha a 409. és 410. számú vonatok Kassáig terjesztetnének ki, akkor már kora reggel, 4 órakor kellene elindulni és vissza Kassára csak éjfél tájban lehetne érkezni. Ezáltal úgy az indulás, mint az érkezés az éjjeli órákra esnék, ami a célt már azért sem szolgálja, mert ez sokkal hátrányosabb lenne, mint a jelenlegi 1505—1504 számú vonatokkal való utazás.

Ezért a miniszter a 409. és 410. számú vonatok forgalmának kiterjesztésére vonatkozó kérelmet annál kevésbé teljesítheti, mert a mai mozdonyállag mellett a miskolc—kassai vonalon közlekedő vonatok számát szaporítani egyébként sem lehet.

A gyorsvonatok Kassáról Budapestre korábban nem indíthatók, mert e vonatok Kassán a kassa—oderbergi vasut vonataihoz szorososan csatlakozván, a korábbi indulás folytán a jelenleg Kassán meglévő csatlakozást fentartani nem lehetne.

A kassai gyorsvonatoknak későbbi indulását Budapestről, a miniszter is kívánatosnak tartotta, mindazon által az ez iránti kérelem mégsem teljesíthető, mert a vonatok Kassán szorososan csatlakoznak a Kassa—oderbergi vasut vonataihoz, mely csatlakozásokat az átmenő forgalomra való tekintettel ellejtetni nem lehet.

A Kassa—oderbergi vasut vonatainak csatlakozása pedig a ruttkai és zsolnai, de főleg a németországi csatlakozással is kötve van, amely csatlakozások betartására súlyt kell helyezni.

Azt a kérelmet, hogy Kassáról a 401. számú gyorsvonathoz csatlakozás Miskolczig és Miskolcra a 402. sz. gyorsvonathoz csatlakozólag Kassáig egy új gyorsvonatpár helyeztessék forgalomba, a miniszter indokoltan nem tartja, mert a 401. számú gyors-

vonathoz az 1511. számú, a 404. számú gyorsvonathoz pedig az 1512. számú vonat közvetlen csatlakozásban lévén, igen alkalmas vonatként áll az utasok rendelkezésére, minél fogva e kívánság nem teljesíthető.

A budapesti—kassa között közvetlen I—II. osztályú kocsis, mely a közönséget az éjjeli átszállástól megkímélte, be kellett szüntetni, mert a közvetlen kocsis átsorozása késleltette a vonatokat és télen a gőzfűtési tömlőknek befagyása folytán a kocsis még fűtési zavarokat is idézett elő. Erre a közvetlen kocsisra szükség nincs, mert az 1506—1505. számú közvetlen vonatok közlekednek.

A Kassa—sátoraljaujhelyi vonaton kért 8205. és 8206. számú vonatként forgalomba helyezését a folyó évi nyári menetrend keretében a miniszter elrendelte.

A sátoraljaujhelyi—kassai vonalon közlekedő 8264. számú vonat menetrendjének módosítását a miniszter indokoltan tartja és ezt teljesítette is. E szerint a szóban forgó vonat, mely eddig 7 óra 44 perckor érkezett Kassára, már 7 óra 20 perckor fog ide érkezni és ily módon csatlakozást fog nyerni a Kassa—oderbergi vasut 12. sz. vonathoz.

A kassa—hegyaljai helyi érdekű vasuton új vonatként befektetését a miniszterium: szükségesnek nem találja, mert a vonaton a személyforgalom még nem oly mérvű, hogy egy új vonatként rendezésére indokolt volna.

Az a kívánság azonban, hogy a 8811. számú vonat ne Hidasnémetiből, hanem már Kassáról indítsák és hogy a vonalon a személyforgalom a teherforgalomtól külön választassák, a folyó évi téli menetrendben már ki-elégítést nyert.

POLITIKA.

(Fővárosi tudósítónk jelentése.)

Budapest, május 4.

A király ma reggel 4 órakor kelt fel. Hét órakor fogadta Gizella kir. hercegnő bucsulátogatását, délelőtt fél 10 órakor pedig József kir. herceg mint altábornagy tisztelgett előtte. Délután a király Khuen miniszterelnököt fogadta.

Hieronymi nagybeteg.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter állapota válságosra fordult. Ma Néesser bécsi professzor, báró Korányi Frigyes és báró Korányi Sándor konziliumot tartottak a betegágyánál. A kiadott bulletin javulásról beszél, de a képviselőházban aggasztó hírek terjedtek el.

A király ma délelőtt két ízben is érdeklődött telefonon a beteg miniszter állapotáról.

A szabadgondolat jegyében.

Klerikális fészkelődés a Bacsányi-kör ellen.

Munkában az agent-provokatórok.

(—r.) A F. U. már harmadszor részesíti a Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesületének kassai fiókját, a Bacsányi-kört abban a szerencsében, hogy foglalkozik vele. A püspöki palotában készülő napilaptól valóban szép és elismeréseméltó ez a kitüntető figyelem, mely legelőször akkor nyilatkozott meg, amidőn híre kelt a Bacsányi-kör megalakulásának.

Akkor egy feltűnően ideges tempóban zakatoló cikkely fújt riadót a fenyegető veszedelem ellen. A cikkirő rémeket látott, lólábu ördögöket, akiknek sántáni gyülekezete „aranyserlegben mocsárlét” fog itatni a „kongregációkban felnevelt” ifjúsággal stb. stb. A cikk névtelenül jelent meg, de tudjuk, hogy egy főgimnáziumi tanár írta.

Másodízben a megalakulás után egy egészen más tenorban tartott írásmű látott napvilágot a F. U. vezetőhelyén. Modulált hanglejtéssel a szabadgondolkodásról beszélt és recipét adott az új egyesületnek a működés mikéntjéről szintén névtelenül. Tudjuk, hogy egy főreáliskolai tanár írta és kapott is reá választ annak idején.

Most ime megint felbukkant egy cikkecske, mely lelkesedéssel örömmel hirdeti, hogy „az ifjú óriások” mozgalma csődöt mondott. Nem tudjuk még, hogy ennek ki a szerzője, de hogy semmi egyéb célja nem volt ezzel a nekirugaszkodással, minthogy leszámoltassa azt a püspöki palotában, az egészen bizonyos.

A Bacsányi-körnek egyelőre egyéb dolga van, minthogy az efajta kihívó kötekedésre reagáljon, azonban biztosíthatjuk azt a névtelen irodalmárt, aki a F. U. mögé bujva kérkedik vele, hogy „a kassai talaj”, az ő talajuk, hogy a szabadgondolkodók megtalálják azt a területet, melyet Kassa város szellemi életéből a maguk részére igényelnek.

Amennyire nem igaz, hogy a Bacsányi-kör jelszavakkal dolgozik, épen olyan hazug hasalás az is, hogy „intézményeket és embereket vakon, argumentációnélkül támad.”

Ugy látszik az anonimnak na-

gyon sürgős, hogy leszámoltassa a maga gyalázkodó cikkeit, melyeknek megírására pauszáléban vállalkozott. Minthogy pedig a Bacsányi-kör eddigi komoly működése, mely a belélet intenzív kifejtését munkálja, semmi aproposval nem szolgált neki erre, minden alkalomszerűség nélkül és hazug módon teszi közhirrre, hogy a szabadgondolkodó mozgalom meddő maradt. Minden művelt ember, akinek az eszejárását nem cingulussal irányítják, be fogja látni, hogy a Bacsányi-kör első jelentős eredménye már maga az a tény, hogy a F. U. minden erőlködése dacára sem tud ellene — rágalmaknál és ferdtéseknél egyebet felhozni. Az agent provokatóroknak senki sem fog beugrani, a hecc-rakéták el fognak ázni és a Bacsányi-kör megmarad a tárgyilagos tudományosság álláspontján, amelyet kezdetől fogva elfoglalt.

Tüzevész a Fő-utcán.

Leégett a Desseffy-palota.

A vészthozó zsindeletet.

(A Kassai Estilap tudósítójától.)

A régi mágnásvilág egyik maradványa, emléke a Fő-utca 78. számú gróf Desseffy-palota. A múlt század elején épült, amikor a felvidéki arisztokrácia Kassán dőzsölt s itt gyülekezett husz vármegye mágnásaládja, a gyönyörű grófnők és a daliás főurak. Az akkori mágnásvilág legelőkelőbb szalonja a Desseffy-palotában volt. A dúsgazdag főúr, nagy dominiumok birtokosa, fényes udvart tartott s országos híru mulatásokat rendezett.

Evtizedek óta azonban lakatlan a palota. Porlepte, szürke, ódon, befüggönyözött ablakok meredeznek a Fő-utcán zsongó életre, mintha egy elátkozott várkastély volna, ahol a balladás kísértetek adnak egymásnak találkát. A hatalmas kapu, amelyen valamikor 4—5 lovas fogatok robogtak be, zárva van. Az egész épület titokzatos, csukott száju, holtra benn, mintha baglyok huhognának benne.

Ebben az elhagyatott, sivár, ódon palotában ma élénk, mozgalmasság élet játszódott le. A vörös kakas látogatta meg az ódon házat s lepörkölte a háztetőt, melynek zsindelet fedele úgy égett, mint a máglya.

Délelőtt 10 óra tájt ütött ki a tűz a palota udvari hátsó részében, a padlás belsejében. Eleinte

csak fojtó, szurós füstöt éreztek a szomszédok. A palotában csak a házmester lakott, de az se volt otthon.

Váry Gyula kereskedő, akinek a szomszédos házban van üzlete, telefonált a rendőrségnek, hogy a Sörház-utca valamelyik házában tűz ütött ki, mert nagy a füst. Akkor még ő sem tudta, hogy a szomszéd ház ég.

Mihalik Béla tüzoltóparancsnok vezetésével kivonult a tüzoltóság, akkor már a palota udvari tetőzete és az utcára néző front lángokban állott. A tüzoltók működését nagyban akadályozta, hogy óriási tömeg szorongott az égő ház előtt és sokan a nézők közül még a feltört kapu folyósójába is betolakodtak. A katonaság elkésztetten érkezett, hogy kordont csináljon, de az oltásnál úgy a tiszték, mint a közkatonák derekasan viselkedtek.

A tüzoltóság tolólétrákról szórta a hatalmas vizsugarakat, azonban a Desseffy-palotát már nem lehetett megmenteni. A zsindeletes tetőzet egy merő lángban állott s a tüzoltóságnak az volt a legéremesebb feladata, hogy a szomszéd házakat a tüztől lokalizálja.

Ez alapján sikerült, de az északi szél által hajtott tüzes szikrák belekaptak a szomszéd 76. számú, Eder Gyula ny. tanácsos 2 emeletes házában zsindeletes tetőzetébe, ugyszintén kigyuladt a Sörház-utcán a Horváth-féle ház, valamint Korányi Károly ügyvéd házában zsindeletes födele is tüzet fogott.

Ezek a tetőzeteken tüzoltók, katonák, igazán nagy erőmegfeszítéssel dolgoztak, úgy hogy a tűz terjedését és a szűk Sörház-utca házait sikerült a katasztrófától megmenteni. Igen férfiasan, derekasan viselkedett Lebenszky detektív és Tinka István kéményseprő iparos, akik a Horváth ház tetőzetén oltogatták a tüzet.

Molnár Ferenc kéményseprő, aki az égő tetőt bontogatta, lábán erősen megsérült.

Miután minden oldalról a vízvezetékbe kapcsolt csövek óriási mennyiségű vizet zuhogtattak a veszedelemben álló épületekre, sikerült a tüzet lokalizálni úgy, hogy csak a Desseffy-palota tetőzete égett le. Olyan nagy volt a tűz, hogy már fél óra alatt a hosszú Fő-utcai homlokzat irányában és a még négyszer hosszabb sörház-utcai részen az egész tetőzet leégett. Egbe meredő, hatalmas kémények, a három szögletű címeres oromzat maradt csak meg.

Nagyszerű látvány volt a félelmetes lángcsóvák lobogása és va-

Sok pénz és érték vész el HEILMAN HENRIK

órás és ékszerész

azáltal, hogy a zálogcédulákat ki nem váltják. — Zálogcédulákat, arany- és ékszertárgyakat a legmagasabb áron vásárol vagy más tárgyra becserél

Kassa, Kossuth Lajos-u. 9.

lósággal pirótechnikai látványosság a maga egészében izzó zsindeletű, mikor minden egyes zsindeletnek a körvonalai és a padlás keretei milliónyi tűzrózsával szegélyezve ragyogtak bele a déli napsütésbe. Csak 2—3 percig tartott ez, mert az emésztő tűz egyhamar kivetkőztette a fedélszerkezetet régi ismerős formájából. Egymásután süppedtek be a tetőzet egyes részei, közben nagy robajjal zuhant a járdára a párkányt szegő esővíz csatorna.

A déli harangszó már meghozta a fáradhatlan tűzoltóknak a nyugalmat. Igaz ugyan, hogy a bolt-hajtásos menyezeten izzó zsarát-nokokat még délután két órákor is locsolták és az elüszkösödött gerendákat még csak ekkor kezdték ledobálni a magasból, de a veszedelem már elmúlt.

A tűz a padláson keletkezett. A kár biztosítás révén megtérül.

Vadorzók vérengzése.

Üldözik az erdészeket

Három gyilkosság.

A felvidéken igen elszaporodtak a vadorzók. Minél erősebb az erdővédelem, annál vakmerőbbek a vadorzók. Nyitramegyéből három véres esetről kaptunk tudósítást:

Zsérés nyitramegyei községben a vadorzók *felpörkölték az erdész házat*, majd mikor az egy hevenyén összerakott kalyibába menekült a családjával, még ide is belőttek. A golyó az erdész kis fiát karján találta.

Handlován, a privigyei járás egy községében, álarcos vadorzók az országuton elfogták az erdőőr, egy fához kötözték s lassu kínzással előbb karját, majd *valamennyi ujját sorra eltörték*. Az erdőőr elájult, mire még késeikkel is megszurkálták.

A múlt héten történt a harmadik halál eset. A Nyitrától félórnyira Ghymes községben, szabatosabban az ennek határában fekvő velsieci erdőben csütörtökön agyonlőtték *Hyross János* fiatal erdészt. a Forgách grófi uradalom emberét.

A fiatal erdészt átlőtt mellel egy forrás mellett találták. Valószínű, hogy előbb jobbkezén sérült meg — itt is találtak sebet — és ezt a könnyű sérülést akarta a forrás vizében mosni. Kiderült, hogy az erdőben dolgozó emberek több lövést hallottak és így kétségtelen, hogy *Hyross* előbb lőtt a vadorzókra, de nem talált, aztán mikor rálöttek és kezefejét találták, a forrásnál még egyszer és halálosan lőtték meg.

A forrás mellett négy részre osztott özdögöt találtak, mindegyik rész külön-külön össze van kötve olyan zsinorral, amelyet a Velsic mellett fekvő Kisaranyos község-

beli parasztok nadrájukon dísznek viselnek. Ebből azt következtetik, hogy a tettesek négyen lehettek.

Gróf Forgách Károly, az új birtokos Budapestről titkos rendőrt hozatott.

Öngyilkos bölcsész tudor.

Felolvasás helyett halál.

Nem bírt tovább gyalogolni.

Egy sokat hányt-vetett élet zárult le tegnap este Kassán. Véletlen, hogy itt történt. Egy-két korona prolongálhatta volna még ezt a már régen lejárt életet. De hát senkinek sem volt érdeke, hogy másként legyen, mint ahogy történt. A szerencsétlen öngyilkosnak sem, aki most alaposan kipihenheti a hosszas gyaloglások fáradalmait.

Ösmertük Hardsch Albert dr.-t, aki ma már a köztemető hullaházában várja a hatósági boncolást. Tegnapelőtt bentjárt a szerkesztőségünkben. Jól megtermett, borotvált képű ember volt, kopott ruhában, széles, kitaposott, foltos cipőkben. A megjelenése alázatos volt, de mindamellett elárulta az intelligenciát. Nem csavargó benyomását tette ránk, hanem amolyan vándor színészhez hasonlított, aki faluról-falura rója a poros országutat, hogy néhány fillért s egy kis harapnivalót keressen a maga, semmirevaló, haszontalan tudásával.

Német szóval köszöntött be hozzánk: „Hardsch Albert vagyok a bölcsészettan tudora.” Tudta, érezte, hogy a neve és a megjelenése ellentmondanak egymásnak, azonnal előhuzott tehát egy köteg ivapapírost s átnyújtotta nekünk. Elolvastuk. Pecsétes bizonyítványok voltak, egynehány közülök 1910. és 1911-es kelettel. Arról szóltak, hogy Hardsch Albert dr. ebben vagy abban az ausztriai középiskolában igen érdekes és tudományos előadást tartott az amerikai életviszonyokról. Mindegyik az iskolai igazgató névalírásával volt ellátva s a hajlásában elszakadva és papirosszalaggal aláragasztva. Látszott rajtuk, hogy sokszor, nagyon sokszor mutogatta őket, attól szakadoztak széjjel.

Helylyel kínáltuk meg az elzülött magántudóst, aki a szemérmes szegények tartózkodásával mondta el, hogy nagy betegségen esett át a budapesti Rókus-kórházban. „Ti fuszom és tüdőgyulladásom volt — és megmentettek”, mondta keserű iróniával. „Most tovább kell küzödni” — folytatta — „Rimaszombatból gyalogszerrel jöttem ide, per pedes apostolorum.” Aztán a multjáról beszélt. Amerikában újságíró volt és laptulajdonos, 164 ezer dollárt fizetett rá a vállalkozására. Most már bizalmatlanul

néztük az amerikai arányok mellett nagyon szánalmas kinézésű vándort, aki ugylátszik észrevette ezt a tekintetünkben és mentegetőzve kért bocsánatot az alkalmatlankodásáért.

„Azért jöttem ide, — szölt — hogy megkérdezzem, hol lehetne itt Kassán egy német nyelvű előadást tartani az amerikai életviszonyokról.” Mondtuk neki, hogy az iskolákban aligha, de buzdítottuk, hogy kísérelje meg. A tisztí tudományos és kaszinó egyesület címét is megadtuk neki, hátha ottan érdeklődnek egy német nyelvű előadás iránt. Megköszönte az utbaigazítást és révedezve nézett maga elé, majd az iránt érdeklődött, hogy meddig tart az ut gyalogosan Eperjesre. „Hát a Szepességre eljuthatok-e vajjon egy napi gyaloglással?” Felvilágosítottuk a kérdezettekről és megígértük neki, hogy előadását hirdetni fogjuk s felhívjuk arra a közönség figyelmét. Halálkodva távozott.

Ma a rendőri sajtóiroda a következő tudósítást közli:

Dr. Hardsch Albert laibachi bölcsész tudor, ki volt már színész, újságíró, vándor felolvasó, tegnap este a légszeszgyárral szemben levő korezmába szállott meg. Mindjárt megérkezésénél zsebéből egy orvos-sárga üveget vett ki és annak tartalmát kiitta, mitől egy pár pere mulva halva terült el a földön. Az öngyilkos 47 éves volt.

Hullájaa köztemetőbe szállítottatt.

A Hírek

— **A kassai Gyermeknap.** A Gyermekvédő Liga kassai bizottsága az idén is valóra váltja a szép és nemes eszmét, hogy emberbaráti céljai számára a nagy közönség közreműködését is megszerzi. Mint már tegnap is jeleztük, ha az idő kedvező lesz, szerdán május hó 10-én lesz az idei Gyermeknap. Bizonyára megint mozgalmas napja lesz ez városunknak, élénk ké fogja tenni az utca képét. A nagyobb forgalmi helyen és sarkokon ott fogjuk látni az ismert urnákat, mellettük a paizs alakú buzdító szavakkal ellátott táblák. Adakozunk az elhagyott gyermekek javára. Ezen felirások ugyan nem sokat használnának, ha nem ülne minden urna mellett a Liga azon bájos gárdája, mely minden alkalommal a biztos siker jegyében áll a Liga szolgálatában s amely ezuttal is figyelmeztetni fogja a járókelőket, hogy ne siessenek tovább, mielőtt elő nem veszik pénztárcájukat s ki-ki nem adakozik tehetsége szerint. Aki aztán pénzt dobott az urnába, akár nagyot, akár kicsit, azt nemcsak a jó cselekedett kellemes öntudata kíséri további útján, hanem a szép és bájos gárda hálás

pillantása és köszönete. Rajta tehát el ne maradjon senki sem a Gyermeknapon, mert hiszen „csak egy pár fillért” kérnek annak a töméntelen szegény és elhagyott gyermekeknek.

— **A Bacányi-kör** pénteken este 9 órákor a kereskedők-körének Fő-utca 60. sz. helyiségében választmányi ülést tart.

— **Az Uránia-színház** ma és holnapi műsorán hét szép és érdekes látványos kép szerepel. „A helyettesítő orvos” nagyszerű bohózat, a „Millió végrendelet” izgató detektív történet. Tanulságos a „Norvégia” természet utáni felvétel, „Nauke lekésést” kacagtató felvétel, a „Magdapisi vizesés” elragadó látvány, „A rágalmazó” című drámát, „A cipész és a bankár” komikus történet követi.

— **Gallért, kézelőt** úgy széles Magyarországon senki sem tisztít: ez factum. Így ír a Haltenberger-féle gőzmosógýárról K. Á. torjai földbirtokos. — Nevezett gyár naponta számos elismerő levelet kap munkája kiválósága révén s elismert tény, hogy ruhaneműeket a legszebben tisztít és fest.

Színház

— **Svihúkók.** Péntek este az operettszemélyzet bucsuzik a Svihúkók című gondosan felújított operettben. Ez az operett néhány év alatt az egész kontinens színpadait uralta s nálunk is igen nagy sikert aratott. A vig eselekményű, dallamos, érdekesítő operett felújítása, azt hisszük, a közönség teljes tetszésével fog találkozni. Főszereplők: Várad, Hornyai, Patáki primadonnák, Tihanyi, Sziklai, Barna, Bihari, Baróti és Szilágyi Rózsi.

TÁVIRATOK.

A Kassai Estilap távirata.

Beteg királyné.

Brüsszel, május 4. Erzsébet királyné állapota válságosra fordult.

Egy miniszter vád alatt.

Stockholm, május 4. A képviselőház vád alá helyezte a volt tengerészeti minisztert, mert a költségvetést tullepte.

A perditó gyilkosa.

Bpest, május 4. Fekete Vilmos, a gyilkos gyógyszerészsegéd ügyében e hó 12-ére van kitűzve a főtárgyalás.

A tanítónő passziói.

Gács, május 4. Emődy Józsefné r. kath. tanítónő ellen a szülők feljelentést tettek, mert a gyermekeket házi munkára kényszerítette és amellel ütlegette őket

„Flórián“-fürdő

1911. április hó 30-án (vasárnap)

megnyilt.

Van szerencsém Kassa város n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy a

kerti helyiséget

teljesen ujjonnan a mai kor igényeinek megfelelően villanyvilágítással felszerelve átalakítottam, ugyszintén a

két tekepályát

a legnagyobb rendben tartva a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom, — **hétköznapokon magán-társaságoknak fenntartva.** — Kétféle magyar konyha (melyre igen nagy súlyt fektetek) és hideg-ételek. Kétféle minőségű hegyi borok, Bauernebl-féle legjobb Korona és Bajor sört mindennap frissen esapolok.

A kádfürdő-helyiséget

— melyet most szintén ujja alakítottam — teljesen elkülönítve a kertivel, állandóan üzemben tartom reggeli 5 órától esti 8 óráig a régi árak mellett.

Amidőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, egyben a legpontosabb kiszolgálásról biztosítom, b. pártfogását kérve

maradtam tisztelettel

Rogozsán Antal

vendégfőnök.

HIRDETÉSEK

:: felvételnek a ::

kiadóhivatalban

Látta már Ön

a legelegánsabb izlésben utólrhetetlen

uri-divat kiállítást?

Győződjön meg róla, hogy a legmodernebb és a legelőkelőbb bel- és külföldi forrásokból beszerzett

uri-divat cikkek

nagy választékban verseny áron csakis

Grósz Mór

uri-divat áruházában

Fő-utca 54. (Hadik-palota, a színházzal szemben) kaphatók.

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb bor és csemegefajban még negyven ezer darab.

Csabagyöngye!

oltvány és nemes simavesszők.

Europában a legkorábban érő fajszerű, dráran fizetett piaci újdonság. Minden kisebb házikertben is termelhető, lugasnak is kitűnő faj.

Piros Delaware.

Negyven hektóliter terem holdanként, melyért irásban jótállók. Elgyökereztetve minden szál simavessző megfakad, erre néve utasítás mellékeltek minden küldeményhez.

Május végén is ültethető. — Bővebb leírást, színes képeket és árjegyzéket ingyen küld:

Nagy Gábor

KÓLY, (Bihar-megye.)

Posta, távirat és telefon állomás.

Mandel Jenő

KASSA, Fő-utca 114.

a nagy laktanyával szemben.

Katonai és egyenruházati felszerelések. Önkénteseknek, csendőrségnek és vasutasoknak a legolcsóbb bevásárlási forrás.

Modern kereskedelmi és ipari célokra alkalmas 2 emeletes raktár nagy udvarral azonnal kiadó. Esetleg istálló és kocsiszínnel. — Felvilágosítást ad: **Grosz Adolf** és fia irodája, Schalkház épület.

Angol női divatterem

nyílt meg Kassán, Deák Ferenc-utca 38. sz. alatt.

Kosztümök, alkalmi és utcai ruhák, paletok, pongyolák modern szabásban, pontosan a rendelt időre készülnek. — Gyászruhák 24 órán belül.

Szíves pártfogást kér:

SZELEY JÓZSEFNÉ.

MEGHIVO.

A Koronabank m. sz. Kassán

1911. évi május hó 14-én (vasárnap) d. e.

11 órakor az intézet üzleti helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a szövetkezet tagjait ezennel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető kijelölése és két jegyzőkönyvhitelesítő választása.

2. A Tiszavidéki Hitelszövetkezetek kötelékébe való belépés és a Debreceni Első Takarékpénztárral mint szövetkezeti központtal való szerves kapcsolat kimondása.

3. Az alapszabályok 6., 13., 14., 15., 16., 20., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 31., 33., 37., 40. és 42. §-ok módosításai.

Kassa, 1911. május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Jakobovics Armin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39. sz. (Saját házában.)

A székesegyházzal szemben. — Telefonszám 71.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból minden most használt fából és stýlben ugymint:

teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonbe-**endezésekből,**

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegvédők, ottomanok és mindenféle matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindenféle díszítési és kárpitos munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek- és függönyökben.

— Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből. —

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a közpénztár, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dus raktár mindennemű részbutorokban. Specialisták modern angol bútorokban.

A n. é. közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kisdíjazott elárúztatását, illetve képviselőjét

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék

részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos áron és mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különböző ajánlatok és a tömörfa-butorok árak, fűtőhelyek és villák berendezésére.

Képes árjegyzékkel bérmentve szolgálunk.